

GOD

JUL

&

GOTT

NYTT

ÅR

önskar

Glesbygdsverket

12 KLARADE FÖRSTA SPÄRREN TILL LEADER+

NU MÅSTE GRUPPERNA HITTA SVENSKA PENGAR

Glädje över att ha klarat den första gallringen, men samtidigt en medvetenhet om att nu börjar ett hårt arbete med att få fram pengar.

Så kan man beskriva stämningen hos de representanter för 12 blivande LAG-grupper som i mitten av november samlades för att diskutera hur arbetet med LEADER+ ska gå vidare.

Bland 32 grupper som ansökte om att få arbeta inom E.U.S gemenskapsinitiativ LEADER+ hamnade de här 12 högst i den rangordning som en oberoende utvärderare gjorde.

De 12 får nu gå vidare och bilda så kallade LAG-grupper (Local Action Groups) under förut-sättning att de lyckas ordna den svenska medfinansieringen.

60 PROCENT KRÄVS

Det är ett arbete som inte är helt lätt. Visserligen har grupperna redan inför ansökningarna haft kontakt med tilltänkta finansierare och fått positiva besked, men när det nu är allvar och bland andra kommuner, länsstyrelser och landsting ska anslå pengar så kan det krävas en del ytterligare diskussion. Grupperna måste nu skaffa intyg om att svenska offentliga finansierare ställer upp med

pengar motsvarande 60 procent av deras budget. 40 procent kommer från EU.

– Grupperna ser vissa problem med att få fram pengarna, men de räknar med att det kommer att lösas sig, säger Carolina Schönbeck,

som är Glesbygdsverkets projektledare för LEADER+.

KOMMISSIONENS BELUT DRÖJER

När medfinansieringen är klar kan grupperna formellt utses till LAG-grupper. Detta under förutsättning att EG-kommissionen formellt har godkänt programmet för LEADER+, vilket förmodligen inte sker förrän i början av 2001.

Efter det kan det praktiska arbetet börja i grupperna, och det betyder att de kan fatta beslut om enskilda projekt som ska drivas inom gruppernas ram. Varje grupp kommer att få disponera nästan 100 miljoner under de sju år LEADER+ pågår.

– Det är viktigt att grupperna hela tiden för en dialog med de svenska medfinansierarna för att förankra sitt arbete, säger Carolina Schönbeck. Om resultatet av gruppernas arbete ska bli bra får de inte »leva sitt eget liv« utan måste hela tiden samverka med bland andra finansierarna.

FRÅN BLEKINGE TILL HÄLSINGLAND

Här är alla de 12 grupperna:

Carpe Mare, Västra Götalands län, *Intryck Hälsingland*, Gävleborgs län, *Våg 21*, Södermanlands, Örebro och Östergötlands län, *Astrid Lindgrens Hembygd*, Jönköpings och Kalmar län, *Kustlandet*, Kalmar och Östergötlands län, *Kärnan i Västra Götaland*, Västra Götalands län, *Smålandsgruppen FGH*, Jönköpings, Kronobergs och Kalmar län, *Nedre Dalälven*, Uppsala, Västmanlands, Dalarnas och Gävleborgs län, *Sjuhäradsbygden*, Västra Götalands län, *E-bygd i Gränsland*, Blekinge län, *Sommenbygd*, Jönköpings och Kronobergs län, *Gotland*, Gotlands län.

DATABAS OM SERVICE KLAR I VÅR

Våren 2001 kommer Glesbygdsverkets och Konsumentverkets sk Servicedatabas att vara klar att läggas ut på Internet. Då ska handläggare på länsstyrelser och kommuner kunna använda databasen som ett faktaunderlag, t ex inför ett beslut om stöd till kommersiell service. Även servicegivare, utvecklingsgrupper och byalag ska förhoppningsvis kunna ha nytta av databasen.

Databasen, som innehåller samlad information om svenska folkets tillgång till service, används redan nu som underlag i Glesbygdsverkets och Konsumentverkets arbeten. Information från databasen ligger bl a som grund till det förslag om ett extra utvecklingsstöd till kommersiell service som finns med i regionalpolitiska utredningen.

I dagsläget ska databasen omfatta sju serviceområden; livsmedelsbutiker, bensinstationer, post- och bankservice, spelombud, systembolag och apotek. Glesbygdsverket kommer dessutom att komplettera med viss offentlig service så som skolor och vårdcentraler.

Exempel på information i Servicedatabasens kartor och tabeller:

- Var det finns livsmedelsbutiker.
- Vilken annan service som finns på samma ort.
- Hur tillgängligheten förändras om ett serviceställe läggs ner.
- Detaljerad information om omlandet, t ex hur många som bor där, i vilka områden de bor, deras resväg till närmaste och *näst* närmaste butik, om butiken fått stöd och i så fall hur mycket.

MER INFORMATION

FINNS PÅ

SERVICEDATABASENS

WEBBPLATS

www.servicedatabasen.com

ÖVERLÄGGNINGAR I LÄNEN GER UTBYTE AV ERFARENHET

– Det är ju lysande att kunna ha fakta med sig som underlag inför en diskussion.

Så sammanfattade Mikael Olsson från Arbetsförmedlingen i Ljusdal sina intryck efter redogörelsen för vad man kan hitta i den Servicedatabas som Konsumentverket och Glesbygdsverket bygger upp. De han främst tänkte på i detta sammanhang var företrädare för byalag och byutvecklingsgrupper som ofta behöver fakta om många olika aspekter på sin bygd.

De entusiastiska orden om Servicedatabasenyttrades vid den länsöverläggning som Glesbygdsverket arrangerade i Gävle i november.

Liknande träffar har också ordnats i Växjö, Härnösand och Umeå. Till överläggningarna har representanter från läns-

sieringen. Fyra av de grupper som hamnade bland de tolv bästa i rangordningen, och alltså har chans att bli LAG-grupper (Local Action Groups), finns nämligen inom de tre Smålandslänen.

– Det kan bli svårt för länsstyrelserna att bidra till den svenska medfinansieringen för alla fyra grupperna, menade Bo Landholm som är länsråd i Jönköpings län. Speciellt som vi också har andra strukturfondsprojekt som berör våra län.

SMÅLÄNNINGAR ANNORLUNDA

Många vill också diskutera befolkningsutvecklingen under 90-talet. I nästan alla län var det under 90-talet fler människor i åldersgruppen 30–64 år som flyttade till glesbygder och tätortsnära landsbygder än

FOTO: BIRGITTA RHODIN

Till länsöverläggningen i Växjö var representanter från Kronobergs, Jönköpings och Kalmar län inbjudna. Överläggningen hölls i mycket inspirerande miljö på Huseby bruk.

myndigheter bjudits in, och tanken har dels varit att presentera arbeten som är aktuella på Glesbygdsverket just nu, dels att få synpunkter från länsens företrädare på verkets arbete.

Ämnena var bland andra befolkningsutveckling under 90-talet och regionalpolitiska utredningen, tillgången till högre utbildning i gles- och landsbygd samt en kartläggning av hur arbetsmarknadens myndigheter tar regionalpolitiskt ansvar.

SVÅRT FINANSIERA ALLA

Stort intresse väcker förstås den nyligen offentliggjorda rangordningen av grupper som ansöker om pengar från EU:S LEADER+. I Växjö oroade man sig över finan-

som flyttade därifrån. Men just det mönstret stämmer inte för Kronobergs län. Vad det kan bero på diskuterades i Växjö utan att man hittade något entydigt svar.

– Men ni borde nog dela upp statistiken ännu mer. Åldersgruppen 30–64 år är väldigt vid. Människor som närmar sig pensionen har nog ett annorlunda flyttmönster än de som just har bildat familj, var en synpunkt som kom fram både i Växjö och i Gävle.

NYTT SÄTT ATT ARBETA

Glesbygdsverket har också i uppdrag att följa länsens arbete med tillväxtavtalen på verkets speciella områden. Har arbetet med tillväxtavtalen förändrat ert arbets-

MÅL 2 ÖARNA FICK GODKÄNT AV KOMMISSIONEN

Den 20 oktober godkände EU-kommissionen i princip de samlade programdokumenten (SPD) för mål 2 Öarna och för de övriga programmen inom mål 2. Om övriga beslut tas enligt planerna bör det vara klart att söka mål 2-pengar i början av nästa år.

Mål 2 Öarna berör 15 län och totalt satsas 600 miljoner fram till 2006. 255 av dessa miljoner kommer från EU. Innan allt är klart för att söka pengar ska EU-kommissionen fatta ett formellt beslut om SPD, eller utvecklingsplanen som den också kallas. Dessutom ska det så kallade programkomplementet godkännas av Övervakningskommittén. Det förväntas ske vid kommitténs möte den 19 december. Programkomplementet innehåller en detaljerad beskrivning av hur programmet ska genomföras, till exempel vilken typ av åtgärder som kan få stöd och vilka som kan bli stödmottagare.

BETONAR LIVSMILJÖN

– Det speciella för mål 2 Öarna, jämfört med de andra programmen inom mål 2, är att det här programmet betonar livsmiljön som ett insatsområde, säger Jenny Pentler, en av de handläggare på Glesbygdsverket som formulerat programkomplementet. Mål 2 Öarna tar fasta på att en god livsmiljö kan vara en stark utvecklingsfaktor.

Beslut om stöd till enskilda projekt inom programmet mål 2 Öarna fattas av en strukturfundsdelegation som består av lokala och regionala företrädare för programområdet.

forts. från föregående sida

sätt, var en fråga som ställdes till de deltagande.

– Absolut, vi har lärt oss ett nytt sätt att arbeta när vi har arbetat i partnerskap, menade Bo Landholm.

Claes Sjöblom, länsråd i Kronobergs län, instämde och tyckte att den stora förändringen är att näringslivet nu är med på ett helt annat sätt än tidigare i arbetet.

FOTO: HERMAN SUNDKVIST/NORRLANDIA

– AVREGLERINGEN AV FLYGET FIASKO FÖR KONSUMENTEN

– Avregleringen av inrikesflyget i Sverige är inte bara ett misslyckande, den har visat sig vara ett fiasko. Det kanske är bättre för konsumenterna med en reglerad marknad.

Den åsikten framförde Glesbygdsverkets generaldirektör Pia Enochsson i ett tal vid konferensen »Flyg med Framtid« som hölls i Lund i november.

Tanken med avregleringen, som genomfördes 1992, var att konkurrensen skulle öka. Men den ledde tvärtom till att flygtrafiken i Norrland minskade, samtidigt som biljettpriserna steg.

Pia Enochsson framhöll i sitt tal den stora betydelse som flyget har för den

regionala utvecklingen i hela Sverige. Inte minst näringslivet är beroende av goda transporter med flyg. Just därför är det, menade hon, ett allvarligt problem att konkurrensen är obefintlig.

Att återinföra regleringen kan vara ett alternativ om det inte kan skapas bättre förutsättningar för konkurrens på andra sätt.

Pia Enochsson sitter också i styrelsen för Rikstrafiken och hon sa i sitt tal att mycket talar för att fler flyglinjer av regionalpolitiska skäl bör upphandlas av staten. Nu är det endast linjen Östersund–Umeå som upphandlas med statliga pengar.

RIKSDAGENS REVISORER GRANSKAR GLESBYGDSVERKET

Det finns ingen anledning att ifrågasätta värdet av att bevaka och stimulera utvecklingen av glesbygdsområden, men däremot bör det undersökas om Glesbygdsverket har givits de rätta förutsättningarna och »verktygen« för sitt arbete. Det skriver Riksdagens revisorer i en förstudie till den granskning av Glesbygdsverket som man har inlett.

Granskningen ska vara klar under våren 2001 och ska belysa fem områden:

- Hur bidrar Glesbygdsverket till att uppfylla de regionalpolitiska målen?
- Vad är unikt med verkets verksamhet?
- Hur går det att arbeta med information som huvudsakligt styrmedel?

- Hur ser verkets samordningsroll ut?
- Hur styr regeringen Glesbygdsverket?

Revisorerna konstaterar i sin förstudie att Glesbygdsverket inte har någon exekutiv makt, utan ska verka genom att påverka andra. Det leder till att revisorerna är intresserade av att se hur man kan arbeta med information som styrmedel.

– Det är mycket positivt att vi får den här chansen att få verksamheten ordentligt belyst i en utomstående granskning, säger Glesbygdsverkets generaldirektör Pia Enochsson. Det kommer att ge oss mycket värdefull information.

FOTO: LENNART JONASSON

– Det är inte så dumt att bo i Stockholm...

...när man arbetar med gles- och landsbygdsfrågor. Den insikten växer sig allt starkare hos mig efter två år med en fot i Stockholm och en i landsbygds-Sverige. Det händer att jag – inte ofta, men ändå – får frågor om hur jag som bor i Stockholm med trovärdighet kan vara generaldirektör för Glesbygdsverket. Frågorna är förstas ställda mot bakgrund av att det är väl känt att jag sedan 16 år tillbaka är skriven i Stockholm. Frågorna ställs naturligtvis inte utifrån resultat av det arbete vi på myndigheten redovisar, där vi nyligen av våra målgrupper i en årlig mätning fått mycket höga betyg för vårt arbete och vår kompetens.

Jag förstår dessa frågor och kan hålla med om att det finns nackdelar med att jag (till viss del) bor i Stockholm. Den främsta anledningen till det är förstas att jag har min familj; man, barn och barnbarn där. Dessutom är det så att jag faktiskt älskar Stockholm, vår fantastiskt vackra huvudstad! Så var det sagt. Det är också så att jag bor i Östersund. Där bor jag under veckorna när jag inte är ute och reser i landets övriga landsbygder, vilket sker ca två dagar i veckan. Och jag älskar Östersund, Jämtland och landets alla andra vackra landsbygder också! Denna min kärlek till hela landet gör för övrigt att jag och familjen nu också letar efter det rätta Huset på landet.

MED NYA ÖGON

Jag ser med storstadsögon på landsbygden och med landsbygdsögon på Stockholm och det ger mig helt nya perspektiv. Som nyinflyttad landsbygdsbo till Stockholm ägnade jag mig – och gör alltjämt – åt att

utforska staden, gå på nya upptäcktsfärder. På samma vis engagerar jag mig i våra landsbygdsområden och fylls varje vecka av nya intryck och insikter om förutsättningarna där. Jag känner mig rik i den meningen att jag i mitt arbete under sex år får den unika möjligheten att se hela vårt land.

Det händer rätt ofta att jag i mitt arbete möter personer som länge, ibland i hela sitt liv, bott i samma bygd eller stad och som ibland – och kanske just därför – inte förmår se sin hembygd med alla de resurser och möjligheter som där finns. Detta gäller såväl företrädare för staden som för landsbygden. Hur många stockholmare är det som inte förmår »se« sin fantastiska stad, utan bara rusar runt i sitt vardagsliv där och inte orkar utnyttja det Stockholm har att erbjuda? På samma vis blir också många landsbygdsbor hemmablinda och ser inte det unika, det som skulle göra en stadsbo full av lycka att få tillgång till. Jag har också noterat att den som ofta förmår se nya utvecklingspotentialer är just den som kommit inflyttad till staden eller som nysst flyttat till landsbygden. Det är ofta de som blir eldsjälär.

Min nyårsönskan blir en förhoppning om att vi i vårt land ska se och lära känna varandras olika förutsättningar bättre. Att vi alla ska bidra till att jämna ut orättvisa skillnader mellan olika delar av landet och att tona ner motsättningar mellan stad och land, mellan Stockholm och Göteborg, mellan Öresund och Norrland, mellan Norrlands inland och kust, mellan kust och skärgårdsöar och inland, mellan Gotland och fastlandet, mellan...

HÖGT BETYG FÖR ARBETET PÅ GLESBYGDSVERKET

Glesbygdsverkets anställda får ett mycket högt betyg av verkets målgrupper. Det man är mest nöjd med är direktkontakten med anställda på verket. Det visar en målgruppsundersökning som har genomförts av SKOP.

Drygt 200 personer ur verkets viktigaste målgrupper för informationsverksamheten – kommuner, media, länsstyrelser, strukturgruppsgrupper, folkrörelseföreträdare och riksdagsledamöter – har tillfrågats om sin inställning till Glesbygdsverket.

Undersökningen visar att:

- Direktkontakter med anställda på Glesbygdsverket får det högsta betyget av informationskanalerna. Kontakten med anställda får ett medelbetyg på 4.08 av 5 möjliga.
- En jämförelse med motsvarande undersökning 1999 visar att målgrupperna tycker att informationen via vår webbplats och via Nyhetsbrevet har blivit bättre.
- De intervjuade vet mycket om Glesbygdsverkets arbete. Mest känt är att verket arbetar med EU-satsningar. Nästan lika många av de tillfrågade känner till en Sifomätning om att en halv miljon människor vill flytta till landet.
- Över 90 procent av de tillfrågade instämmer helt eller delvis i påståendet att Glesbygdsverkets arbete gör att man i större utsträckning tar hänsyn till gles- och landsbygdens behov. Det är fler än vid förra årets mätning.

– Det är naturligtvis ett mycket glädjande resultat, och speciellt glädjande är det att allt fler svarar att vårt arbete faktiskt ger det resultat vi eftersträvar – nämligen att man tar större hänsyn till gles- och landsbygders behov, säger Glesbygdsverkets generaldirektör Pia Enochsson.

REDAKTION Birgitta Rhodin, 063-57 67 11

Annika Lidgren, 063-57 67 31

Vill du komma med på vår sändlista, hör av dig till: Margit Hallström, 063-57 67 20.

ANSVARIG UTGIVARE Mats Elg

Glesbygdsverket

Samuel Permans gata 2, 831 30 Östersund

TEL 063-57 67 00, FAX 063-57 67 99

E-POST info@glesbygdsverket.se

WEBBPLATS www.glesbygdsverket.se